

У даний момент розвитку будівництва в Україні заважають такі фактори [1]:

1. Зменшення іпотечного кредитування.
2. Низький рівень доходів населення.
3. Впровадження нових державних будівельних норм, що мають призвести до подорожчання житлової та комерційної нерухомості, а також знизити рентабельність будівельно-інвестиційних проектів.

Перелічені негативні тенденції істотно знижують фінансову стійкість будівництва на фазах рецесії та депресії, і тому мають бути частково або повністю ліквідовані завдяки функціонуванню механізму державного регулювання фінансової стійкості будівництва в умовах економічної циклічності.

#### **Література:**

1. Довідник по ринку матеріалів для внутрішнього облаштування та оздоблення приміщень (за дан. 2017 р.) /за ред. П.В. Захарченка, Вип. 10.- Київ: КНУБА, 2018.
2. Державна служба статистики України. Офіційний сайт – режим доступу:
3. Измайлова К.В., Беленкова О.Ю., Моголівець А.А. Сутність економічних циклів та їх вплив на фінансову стійкість будівництва// Наукові праці НДФІ. 2019. № 2. С. 138-150.
4. Світовий банк- Режим доступу: <https://cutt.ly/gyTN2qP>
5. Скрипник А.Л. Антициклічне управління будівельними підприємствами України як форма їх захисту від негативних наслідків економічної циклічності / А.Л. Скрипник, Ю.О. Ткаченко // Проблеми системного підходу в економіці. 2010. № 2. Режим доступу: [http://lol.ua/\\_5d](http://lol.ua/_5d)
6. Стеценко С.П. Ієрархічна модель оцінювання інфраструктурних ризиків підприємницької діяльності у будівництві / С.П. Стеценко, Т.А. Ільїна // Наукові праці НДФІ. – 2019. – Вип. 1. – С. 74–84. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>

**УДК: 338.12**

**Евгенія Талавіра**

*к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту  
Державного університету інфраструктури та технологій  
[tala-evgeniya@ukr.net](mailto:tala-evgeniya@ukr.net)*

## **ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА КРИЗА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ**

## **ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ КРИЗИС И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА ЭКОНОМИКУ УКРАИНЫ**

## **FINANCIAL AND ECONOMIC CRISIS AND ITS INFLUENCE ON THE ECONOMY OF UKRAINE**

**Анотація.** Розглянено сутність глобальної економічної кризи та головні її прояви. Проведено оцінку та визначено причини і наслідки впливу глобальної фінансової кризи на розвиток національної економіки, визначено причини її виникнення. Визначення основних причин виникнення глобальної фінансової кризи, наслідків її впливу на фінансові системи є актуальною темою дослідження.

**Аннотация.** Рассмотрено сущность глобального экономического кризиса и главные его проявления. Проведена оценка, определены причины и последствия влияния глобального финансового кризиса на развитие национальной экономики, определены причины его возникновения. Определение основных причин возникновения глобального финансового кризиса, последствий его влияния на финансовые системы является актуальной темой исследования.

**Abstract.** The essence of the global economic crisis and its main manifestations are considered. The causes and consequences of the impact of the global financial crisis on the development of national economies are assessed and the reasons for its occurrence are determined. Determining the main causes of the global financial crisis, the consequences of its impact on financial systems is a topical issue.

Криза виступає явищем, якому притаманна циклічність, тому важливо це усвідомлювати, а також намагатися попередити його, так як взагалі уникнути його наслідків навряд чи вдасться.

Фінансова глобалізація, яка отримала свій розвиток в сьогоденні, виступає вагомим чинником становлення не тільки української економіки, а й всієї національної фінансової системи. Проте, стихійні процеси такої глобалізації посилюють диспропорції в розвитку світової економіки. Зокрема, відсутність рівноваги на валютних ринках, тіньові процеси в економіці, нестабільний стан банківської системи, створили передумови для виникнення фінансової кризи, від якої, звичайно ж, потерпає і світова економіка. Для того, щоб уникнути таких наслідків, необхідно зрозуміти та спробувати нейтралізувати ті причини, що породжують кризу, її глибину і тривалість. Події та їх зв'язок на світових фінансових ринках обумовлюють глибину впливу цього процесу на національні економіки.

Світова фінансова криза, яка розпочала свій старт з осені 2008 року, поставила перед економістами, політиками та експертами питання щодо виявлення справжніх її причин виникнення, а також підштовхнула до пошуку механізмів, які б сприяли стабілізації та відновлення фінансової стійкості. Здебільшого, економісти виділяють два основних підходи щодо дослідження цих важливих питань.

Щодо першого підходу, то його ґрунтування відбувається у відповідності трактування сучасної кризи із використанням знань, які спираються на питання циклічності економіки. Такий підхід заснований на визначенні очікуваної точки виходу з кризи і створення умов для повернення динаміки на висхідну траєкторію.

Другий підхід базується на виявленні відхилень, та порівняння їх між поточною та попередньою кризами. Щодо цього підходу, то він спирається на пошук абсолютно нових рішень, які можуть бути використані для подолання кризи.

Поточна фінансова криза набула розмірів світового масштабу, тому з початку 2019 року робиться акцент на необхідність розробки реакційних заходів на події, які відбуваються у сьогоденні. Падіння фондових бірж, збільшення обсягів світового боргу, за відсутності адекватних стратегій виплат, наростання торговельних воєн, падіння цін на сировинні продукти – ці події останніх років є чинниками, що загострюють ситуацію у світовій економіці.

Глобальна фінансова криза 2020 року — глибока фінансова явище, найгірша криза з часів великої депресії і 2008 року, яка перебуває в активній фазі станом на квітень 2020. Кризові процеси з'явилися вже у лютому-березні, продовжились і у квітні 2020 року під час падіння світового фондового ринку. Поштовхом до падіння став коронавірус (COVID-19), що вразив Китай, а потім і решту світу.

На сьогоднішній день світові експерти констатують сповільнення економічного зростання світової економіки. Провідні аналітики Міжнародного валютного фонду три рази у 2019-му році безпосередньо коригували цифру її зростання, в бік зниження. За попередніми даними воно становитиме 3,6%, далі чекаємо зниження до 3,5%, потім було озвучено 3%.

2021 рік може бути ознаменований піковими кризовими економічними значеннями. Провідні економісти прогнозують перерозподіл капіталів на світовому рівні, так як головними загрозами для людства наразі є бідність та впевнено зростаюча нерівність.

Прогнози експертів невтішні для української економіки і будуть носити досить руйнівний характер, по аналогії із 2008-2009 роками. Звичайно ж, не забуваємо про 2014-2015 рр., коли наша країна в повному обсязі відчула військову агресію з боку Росії, що, мало безпосередньо негативний вплив на економіку України.

Поки що, як відмічають провідні експерти, наша країна, знаходиться не в найгіршому стані. Центробанк здійснює контроль внутрішнього середовища на фінансовому ринку, рівень інфляції досить невисокий, маємо не надто перекредитовану економіку та можливості для подальшого зростання ВВП.

Але, основні ризики залишаються тими ж самими, що й у попередні роки: маємо залежну від зовнішньої ситуації економіку, несприятливий інноваційно- інвестиційний клімат, кредитні зобов'язання гальмування розвитку малого і середнього бізнесу.

Отже, українську економіку чекають скрутні часи в світі останніх подій. Неконтрольованість та некерованість процесами – одні з найбільших викликів для вітчизняної економіки.

Основними ризиками для національної економіки під час світової кризи виступає ймовірність суттєвої девальвації національної валюти, збільшені масштаби проблем із безробіттям. Безпосередній вплив мають та виступають додатковими факторами масштабної кризи: подальше зростання показника інфляції, падіння промислового виробництва, відсутність сталих надходжень до державного бюджету.

Стрімке падіння світової економіки відгукнеться для українських реалій дефолтом та повним перезавантаженням фінансового і промислового секторів. Також, досить суттєвою проблемою продовжує залишатись воєнна агресія з боку Росії та можливість розгортання нових військових дій на Сході України.

На сьогоднішній момент протистоянням кризі можуть стати впровадження реформ та виконання зобов'язань, взятих на себе в рамках співпраці із МВФ, а також залучення нових інвесторів у вітчизняну економіку, та обов'язковий пошук нових ринків збуту вітчизняної продукції.

Можна відмітити, все ж таки, позитивні тенденції, які полягають в тому, що на відміну від 2008-2009-х років, наразі, вітчизняна економіка розширила спектр галузей, якими може «перекривати» надходження валюти на внутрішні ринки. Але, потужного зростання промислового виробництва все ж таки не відбулося у динаміці за останні десять років.

Поштовхом, який світова криза може надати національній економіці, виступатиме перезавантаження структури надходжень та витрат з державного бюджету. Нагальної зміни та розвитку потребує банківський сектор, система пенсійного забезпечення, а також – зміна ставлення до соціальних виплат.

### **Література.**

1. Бобиль В. Аналіз причин сучасної економічної кризи в Україні / В. Бобиль // Регіональна економіка. – 2011. – № 1. – С. 79-84.
2. Ослунд А. Кризис: причины и последствия. Независимая информация и аналитика из США «Washington Profile» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.washprofile.org/ru/node/8204>.
3. Шавкун В.М. Глобальна фінансово-економічна криза та її вплив на економіку України /В.М.Бобиль// Вісник Хмельницького національного університету. – 2011, №2, Т.3. – С.228-23.